

močnikom v sili^a posvečena: Sv. Juri, ssv. Blaž, Erazem, Pantaleon, Vid, Krištof, Dionizij, Cirijak, Ahacij, Evstahij, Egidij ali Tilm, ssv. Marjeta, Katarina, Barbara (1877 str. 95). Sklepa omenjeno popisovanje v Danici l. 1878 str. 231 z vrsticama:

Štirnajsteri pomočniki v sili

Prosite, naj se nas Bog usmili!

Med cerkvenimi govorniki slovenskimi — stolni dekan Jurij Volc — nedvojbeno zavzema častno mesto, piše o njem — n v Zvonu V. L. str. 314 — 317, ker je bil že od narave z dotičnimi zmožnostimi obdarovan, pa tudi njegovi homiletiški zdelki se odlikujejo po duhovitosti, logični izpeljavi, so polni podob in primer, polni življenja. Dasi spadajo v vrsto moralnih govorov, vendar moralizovanje ni prisiljeno, vzeto je prav iz življenja in po duhoviti simboliki — ne da bi poslušalca žalilo — zadene in si privoji njegovo srce. Volčeva proza v tisti dobi se smé imenovati vzgledna, jezik za takrat zeló čist. . . Ako naposled še omenim, da je bil J. Volc v resnici pobožen, velik dobrotnik revežev (vzlasti dijakov), vesten in skrben svetovalec v dušnih stvareh, imamo v njem vzglednega duhovnika. In če pomislimo, da je iskren domoljub vselej zvesto stal v vrstah narodne stranke v najhujših dobah pritiska od zgoraj . . .: smemo pač vsi posvetni in duhovni ob njegovi gomili zaklicati: Blag mu spomin, naj počiva v miru!^a

Iz šole za šolo.

Razzlogovanje.

(Sestavil **Fr. Jamšek.**)

(Dalje.)

ILII.

Pišite in razzložite trizložnice:

Narek 1. **A-ni-ca**, Barica, Cilika, Čakovec, Dragica, Egipet, fužina, godina, hudoba, imenik, jökati, klobasa, lopata, mecesen, nositi, orati, Pilatuž, Rozika, Savina, tatica, ulica, vezilo, zibati, živeti. — **Str-nad-ka**, Avguštín, Betlehem, ciganka, črvček, dobrotnik, Evropljan, Frančiška, grlica, hrustovka, Idrija, Japonci, kresnica, Ljubljanca, močvirje, pravljica, razteznost, srkati, šmarnice, trdnjava, uganka, vrtati, Zágorje, žveplenka. — **Kme-tij-stvo**, kupčijstvo, vojvodstvo, mornarstvo, mestjanstvo, iskrica, piskerci. — **Pod-zglav-je**, solnčnica, listopad, pobratim, paglavec, razhudnik, priimek, priljudnost, odšteti, odreti, zapreti, podpreti, dospeti, dognati, pognati, razgnati, pražival, zapoved, prepoved, odpoved, izpoved, stoklasa, vinograd, Petrovgrad, razumnost, uima. **Po-lja-nec**, **ko-pi-nje**, **Sre-di-ščan**, nedelja, šivelja, veselje; trpljenje, življenje, zmanjšanje; mravljišče, težišče, zvezdišče, zobišče, perišče, svetišče, peščica, dvorišče, gledišče, hrbtišče.

Narek 2. **A-zi-ja**, Babilon, culica, čutara, dolina, enomer, farizej, globina, Helena, Ivanek, Jerica, korito, levica, Maribor, Nazaret, oderuh, predivo, Rebeka, solata, šibica, torilo, Uršula, vilice, zijalo, želodec. — **Ev-ro-pa**, Antolin, branjevka, cipresa, čumnata, dimnikar, evangelj, frančiškan, grozdinke, hrvatsko, izpolnit, Jurjevo, letnica, marljivost, naročje, odrtnik, pesmica, risanka, Slovenci, Štajerci, trobentar, ušesnik, Valentin, zidarji, žimnica. — **Mor-nar-stvo**, slikarstvo, cesarstvo, iskrenost, sestrice, monštranca, Avstrija, vrtnarstvo. — **An-ti-krist**, poglavje, podstrešje, zavrelka, postrežba, priproga, soglasnik, sopraznik, soteska, soseda, poboljšek, prodati, izdati, dodati, oddati, podati, pridati, nepotipir, srakoper, konjeder, panoga, sivoglav, noroglav, zaplotnik, zrakomer, toplomer, prisma, jezičnik, pripoved, ljudomil, domoljub, podberin, srborit, zastopnost, umotvor, vo-

domèt. — Ce-lja-ni, Kra-nji-ca, og-nji-šče, detelja, povelje; poštenje, polenje, Velenje, svarjenje; Središče, puščava, goščava, gnojšče, piščalka; tanjčica, Konjice, smetišče, morišče, strnišče.

Narek 3. A-ni-ca je bla-ga dek-li-ca. Hu-do-ba se sa-ma kaz-nju-je. Savina je stranska reka. Vezilo je stavkov člen. Uganka: Luknjica pri luknjici, pa le vodo drži; si videl kaj takega ti? Ljubljanca teče skozi Ljubljano. Vsa trupla so raztezna in stisna. Šel bom na božji pot v Zágorje (v Marijno Celje, v Zaplate, na Višarje). Največ Avstrijec živí kmetijstvo. V panji je piskerc pri piskerci. Priljudnost je lepa lastnost, pobožnost pa krščanska čednost. Meščani živé v mestih. Kje živé tržani? Kje vaščani? Poljanci imajo svoj dom na polji, hribovci v hribih, gorjanci v gorah, planinci pò planinah. Vrtnarstvo je umetnost. Slovensko šolstvo napreduje. Učiteljstvo se jako trudi.

Narek 4. Vsak so-praz-nik bil je nek-daj praz-nik. Kaj nam ka-že top-lo-mer kaj zra-ko-mer? Kranjci in Kranjice živé na Kranjskem. Zvonjenje se sliši čez hribe, čez plan. Torilo je počilo. Odrtnik dère ljudí. Pernica je pernata blazina za posteljo. Štajerci slovenski so bistri ljudje. Središče, Konjice in Vitanje so trgi, Slovenska Bistrica, Sloven-Gradec in Celje so mesta na Slovenskem. Vse za dom in za cesarja, kri, življenje naj veljá! Sodniki sodijo po cesarskih postavah in po svojej vesti. Huda uima je toča. Kopriva ne pozebe. Česar se Janezek naučí, to tudi Janez zna. Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača. S trebuchom za kruhom. Čez streho vržem, pa za rep obdržim; kaj je to?

ILIII.

Pišite in razzložite četverozložnice:

Narek 1. A-me-ri-ka, Brazilija, Cincinnati, Črnagorci, Drinopolje, Evropljani, francoščina, Genovefa, Hotentotje, Izraelci, Jeruzalem, kraljevina, Karavanke, Ljubljančani, miroljubnost, Nazarenski, olupšanje, pravokotnik, Rudolfovo, sivoglavec, šiškarica, telovadba, uharica, veverica, zelenjava, žvenketanje, Alojzija, brizgalnica, čreslovina, domovina hranilnica, Slovenija, uradnija, vijolica, zgodovina, županija, kopališče, zaupanje, ljudovlada, pod-re-za-ti, po-dre-za-ti, samogoltnik.

Narek 2. A-ma-li-ja, bezgovina, coprnija, človečanstvo, dedovina, Egipčani, farizeji, globočina, hudomušnost, Izabela, jelovina, Kartagovci, lavorika, milosrčnost, nevošljivost, oderušstvo, Palestina, rokovica, samopašnost, šalobarda, telovajstvo, umrljivost, veselica, zapeljivost, železnica, rokodelstvo, sanjarija, prepelica, poljedelec, Antonija, bučevina, cestinarji, čudodelnik hudovitost, farizejstvo; govorništvo, hrastovina, jerebica, kokošinek, Lizabeta, Magdalena, Napoleon, oporoča, prepeličar, razdelitev, Sarajevo, Šmihelovo, trdovratnost, ukaželjnost, vinotrštvo, zadovoljnost, žlabudravec.

Narek 3. Bra-zi-li-ja je ce-sar-stvo v A-me-ri-ki. Kra-lje-vi-na je žlahtni-na. Dali smo kad podrezati. Zaležuha je treba podrezati. Veličanstvo rečemo cesarjem in kraljem. Vso človečanstvo delí se v petero plemen. Kartagovci bili so potomci Feničanov. Palestino so nekđaj nazivali Kanaan, tudi obljubljenno deželo. Rokodelstvo ima zlato dno. Žlahta je raztrgana plahta. Govoriti je srebro, molčati pa zlato. Bratje, naše življenje je popotvanje. Ozirajmo se na zvezdišče!

ILIV.

Pišite in razzložite petero- in večzložnice, ki se vam narekujejo!

Narek 1. A-po-lo-ni-ja, bla-go-slov-lje-nje, cesaričina, človekoljubje, desetisočina, Elizabeta, Filadelfija, geografija, hercegovina, imenovalnik, jerebičica, kožuhovina, ljudovladarstvo, mohamedanci, naravoslovje, okrogoličnost, pokopališče, rimokatoličani,

sprehajališče, šestinšestdesetina, trirazrednica, učiteljišče, veroizpovedanje, zapovedati, živinoreja, sedeminsedemdesetina, razposajenost, Konstantinopel, rženičnica, gospodičina, kolovoznica, potrpežljivost, devetindevetdeset,

Narek 2. A-me-ri-kan-ci, be-se-do-va-ti, ceremonije, čebeloreja, osemnosem-deset, enakonočje, fotografija, golobičica, homeopatija, izpovedovati, Jugoslovani, kokodaskati, lehkomiselnost, Mesopotanija, Nabuhodonozor, oporekati, popisovati, rudninoslovje, Samaritanka, šestinšestdeset, triintrideset, udomačiti, vinogradniki, zatajevanje, životariti, domorodkinja, pribežališče, omilovanje, Popokatepetl.

Narek 3. (Napišite poprej celotno na šolsko tablo, otroci naj potem proti raz-zlogovaje v svoje „sešitke“ prepišejo!) Svetle stanice sè snažnimi posteljami, kuhinja z dimnikom, stranišče, ograjen vrt, pristojna obleka in zmernost naznanja napredujočega omikanca; — temne kočure, bajte ali pa kolibe sè živinskim ležiščem brez pohišstva, brez kuhinj, brez stranišč, brez vrtov, pomanjkljivo in umazano oblačilo in nezmernost pa pričuje o neomikancih, nemarnežih, poživinjencih. Od národov avstrijsko-ogrskih loči se v tem oziru jako: Čeh od Slovenca, Slovenec od Hrvata, Hrvat od Vlaha (Rumunca). V roke si tedaj segate: omika in snaga, neomika in nesnaga. Slovenci, posnemajmo snagoljubne Čehe!

Opómnja: Mej prepisanjem je dobro, ako jeden izmed odličnih šolarjev narekuje besedo za besedo, stavek za stavkom, počasno in razločno. Ko je prepis končan: „Peresa na stran in roki križema Glejte pazljivo na tablo, kjer vam kažem z tanjkimi pokončnicami sklepe zlogov!“ — „Konečno: Prečitajte svoj prepis ter popravite, ako ste se kje zmotili!“

Narek 4. Napravite vezaj le mej določilno in glavno besedo! Prestolo-na-slednik, kolo-dvor, kolo-vrat, svilo-prejec, kozo-prsk, listo-pad, strelo-vod, domo-branec, piskre-vezec, krvo-ses, ljudo-vlada, srako-per, knjigo-vez, smrto-glavec, žužko-jedec, drevo-red, jugo-zahod, roko-tvor, paro-brod, vojsko-vodja, zemlje-merec, prirodopis, knjezo-vladika, živino-reja, vodo-vod, figa-mož, mož-beseda, rogo-vile, leto-pis, noso-rog, salo-bér, šalo-barda, umo-tvor, vero-zakon, telo-vadba, hruho-borec, roko-delec; — krivo-kljun, hudo-urnik, trdo-srčnež, drago-letnik, pusto-lovka, gluho-nemec, pravo-pis, sivo-glavec, brzo-jav, tiho-tapec; — samo-goltnik, samo-uk, Tri-glav, tri-noga, četvero-vogelnik, dvo-boj, vse-mogočnost, mnogo-parkljež, sto-klasa, šent-janževce; — Za-gorje, raz-hudnik, pri-povest, od-poved, ne-volja, pod-kova, pre-laz, na-liv, po-trpljenje, o-brvi, do-stavek, so-praznik, u-danost, ob-seg, se-stava. (Dalje prih.)

Šolska letina.

(Dalje.)

Letno poročilo čveterorazredne deške in dvorazredne dekliške šole v Črnomlji obsega: I. učiteljstvo (nadučitelj, dva kateheta, trije učitelji in dve učiteljici), II. šolsko kroniko (krajni šolski svèt), pregled šolske mladine (468 vsakdanjih učencev in učenk, in 113 v ponovljivi šoli). IV. zahvala, V. pregled učencev in učenk po napredku.

Letno poročilo čveterorazredne ljudske šole v Metliki ima: iz šolske kronike (krajni šolski svèt), učiteljstvo (nadučitelj, dva kateheta, trije učitelji in učiteljica), dobrotniki šole, pregled šolske mladine (398 vsakdanjih in 70 ponovljivih učencev in učenk), pregled učencev in učenk po napredku.

Letno poročilo čveterorazredne ljudske šole v Vipavi popisuje šolsko kroniko (spominski plošči v šolskem poslopji: dek. Juriju Grabrijanu in Štefanu Kocijančiču), deželni šolski svèt, okrajni šolski svèt, krajni šolski svèt, učiteljstvo